

Aile Biçimleri/Türleri

Prof. Dr. Serap NAZLI

Aile Yapısı:

- Tarım-Sanayi-Bilgi toplumlarının aile yapısına etkisi nedir???
- Ailenin yapısal (geleneksel-çekirdek-tek ebeveynli gibi) değişimi sistemi nasıl etkiler?
- Her aile biçiminin roller, sınırlar, hiyerarşi, güç, alt sistemler ve aile yaşam döngüsüne göre farklı sorunlar ortaya çıkmaktadır.
- **TÜİK verilerine göre (2024);**
 - Çekirdek ailelerin oranı %64
 - Geniş ailelerin oranı %13
 - Tek ebeveynli %11
 - Yalnız yaşayanlar %20

Aile Biçimleri/Türleri

- **Çekirdek:** Çekirdek aile birbirlerine kan bağı ile bağlı anne, baba ve çocukları içeren iki kuşaklı bir aile birimidir.
-Karı-Koca ve Çocuk/lar
- **Geniş Aile:** Geniş aile, çekirdek aileye akrabaların dâhil olmasıyla oluşan ailelerdir. Aile üyeleri arasında cinsiyete, yaşa ve statüye göre düzenlenmiş hiyerarşik bir düzen vardır.

Aile Biçimleri/Türleri

- **Tek Ebeveynli Aile:** Ölüm, boşanma, ayrılık, evlilik dışı doğumlar veya evlat edinme gibi sebeplerle sadece bir ebeveynin bulunduğu aile birimleri olarak tanımlanır.
- **Üvey Aile (Yeniden Evlenme):** Üvey aile, en azından eşlerden birinin daha önceki bir ilişkiden çocuğunu içeren ve yeniden evlenme yoluyla oluşan bir aile olarak tanımlanabilir.
- **Büyük Ebeveyn Yönetimdeki Aile:** Ölüm, boşanma, madde bağımlılığı, bedensel veya zihinsel rahatsızlıklar, genç hamilelik, maddi yetersizlikler, hapiste olma, çocuğu terk etme gibi durumlardan dolayı ebeveynlerden birinin ya da her ikisinin de yetersiz kaldığı çocuklar büyükanne ve büyükbabalar tarafından yetiştirilir.

Aile Biçimleri/Türleri

- **Gey/Lezbiyen Aile:** Bu tip bir aile, çocuksuz ya da daha önceki ilişkileri, evlat edinme ya da suni döllenme sonucu çocuğu olan aynı cinsiyetten (gey ya da lezbiyen) bir çiftten oluşur. Türkiye’de gey ve lezbiyen evlilikler yasal olmadığı için bu ilişkiler resmiyete taşınmamaktadır.
- **Çağdaş İki Ebeveynli (Çift Gelirli) Aile:** Evli çiftlerin %50'sinden fazlası çift gelirli ailelerdir. Her iki eşin de çalıştığı, çocuk bakımına ve ev işlerine katkıda bulunduğu eşit düzeyde rol ve sorumlulukların paylaşıldığı aile tipidir.

Aile Biçimleri/Türleri

- **Çocuksuz Aile:** Çocuksuz aile tercihen çocuk sahibi olmamaya karar veren, ilerleyen yaşlarda evlenen ya da biyolojik birtakım sebeplerden dolayı çocukları olmayan çiftlerdir.
- **Özel Gereksinimli Çocuğu Olan Aile:** Doğuştan veya sonradan çeşitli sebeplerle gelişimsel, fiziksel veya zihinsel farklılıklara sahip çocuğu olan ailelerdir.

Aile Yapısı ve Danışma Hizmeti

- Her aile biriciktir.
- Her aile tipinde roller, sınırlar, hiyerarşi, güç, alt sistemler ve aile yaşam döngüsüne göre farklı sorunlar ortaya çıkmaktadır.
- Psikolojik destek sunan uzmanların her aileyi kendi özelinde değerlendirmesi ve getirilen sorunların ötesinde ailenin yapısı ve işleyişiyle ilgili ne gibi sorunlar olabileceğini gözden kaçırmaması gerekir.
- Aileler için en önemli etken kendilerini anlayan bir psikolojik danışmanın varlığıdır.